

РЕЙ БРЕДЪРИ СИРЕНАТА

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Навътре в студената вода, далеч от сушата, всяка вечер чакахме идването на мъглата — и тя идваше, а ние смазвахме месинговата машинария и запалвахме фара в каменната кула. Подобно на птици в сивото небе, двамата с Макдън изпращахме светлината — първо червена, после бяла, после отново червена — да се оглежда за самотни кораби. А ако не виждаха светлината, винаги разполагахме и с нашия Глас — силния, дълбок вик на Сирената, който разтърсваше парцалите мъгла, караше стреснатите чайки да се пръснат като тесте карти и разпенваше високите вълни.

— Самотен живот, но вече свикна с него, нали? — попита Макдън.

— Да — отвърнах аз. — Ти си добър разказвач, слава Богу.

— Е, утре е твой ред да идеш на сушата — усмихна се той. — Да танцуваш с момичетата и да пиеш джин.

— Макдън, за какво си мислиш, когато оставаш самичък тук?

— За тайните на морето.

Макдън запали лулата си. Беше седем без четвърт, студена ноемврийска вечер, отоплението бе включено, светлината въртеше опашката си във всички посоки, Сирената бумтеше във високото гърло на кулата. На сто мили покрай брега нямаше нито едно градче — само път, който самотно излизаше от мъртвата вътрешност към морето, с две-три коли по него. Към това се прибавяха две мили студена вода, нашата скала и някой заблуден кораб.

— Тайните на морето — замислено каза Макдън. — Знаеш ли, че океанът е най-голямата проклета снежинка на света? Вълнува се, надига се, приема хиляди форми и цветове, и все е различен. Странна работа. Веднъж, преди години, бях сам тук и всички риби изведнъж изплуваха на повърхността. Нещо ги беше накарало да навлязат в залива и да изплуват, и сякаш трепереха и гледаха как светлината от кулата става ту червена, ту бяла, ту червена, ту бяла. Оттук виждах странните им очи. Направо изстинах. Бяха като огромна паунова опашка и останаха до полунощ. После се изнизаха съвсем безшумно, милиони си отидоха. Помислих си, да не би да са изминали всички тези мили, за да дойдат на нещо като поклонение. Странна работа. Но помисли си само как ли им изглежда кулата, издигнала се на седемдесет стъпки над водата, как Богът-светлина проблясва от нея и как кулата гърми с чудовищния си глас. Никога вече не се върнаха. Но

въпреки това не ти ли минава мисълта, че може да са били тук в Негово присъствие?

Потръпнах. Погледнах безкрайната сива поляна на морето, простряла се надалеч, идваща от нищото и продължаваща към нищо.

— О, морето си е пълно. — Макдън изпуфтя нервно с лулата си. Цял ден бе нервен, но така и не каза защо. — Въпреки всичките ни двигатели и тъй наречени подводници ще минат десет хиляди века, преди да стъпим на истинското дъно на потъналите земи, в приказните царства — и тогава ще познаем *истинския* ужас. Помисли си само, там долу е все още тристахилядна година преди Христа. Докато ние тук маршируваме под звука на тръби и режем от земята на съседа или кръцваме главата му, те живеят на дванайсет мили студ и мрак отдолу във време, старо като брадата на комета.

— Да, светът е много стар.

— Ела. Имам да ти кажа нещо, специално го пазих.

Изкачихме осемдесетте стъпала, без да бързаме, разговаряхме. Горещ Макдън изключи осветлението в стаята, за да няма отражения в стъклата. Огромното око на фара бръмчеше и с лекота се въртеше в смазания си цокъл. Сирената ревеше отмерено, веднъж на всеки петнайсет секунди.

— Като някакво животно, нали? — Макдън кимна сам на себе си. — Голямо самотно животно, плачещо в нощта. Стои тук на ръба на десет милиарда години и вика на Дълбините: Тук съм, тук съм, тук съм. И Дълбините му отговарят, *наистина* му отговарят. Вече си тук от три месеца, Джони, затова по-добре да те подготвя. Горещ-долу по това време на годината — каза той, изучавайки сумрака и мъглата, — нещо идва да посети фара.

— Ята риби като онези ли?

— Не, нещо друго е. Отлагах да ти го кажа, защото можеше да ме помислиш за побъркан. Но вече няма за кога да премълчавам — ако съм отбелязал правилно в календара от миналата година, ще се случи именно тази нощ. Няма да се впускам в подробности, сам ще трябва да го видиш. Просто стой тук. Ако искаш, утре можеш да събереш чувала си, да вземеш моторницата, да вземеш колата си, дето я паркира на пристана на носа, да се върнеш у дома в малкото градче във вътрешността и да спиш нощем на запалени лампи. Нито ще те

разпитвам, нито ще те обвинявам. Случва се вече три години подред, а едва сега с мен има някой, който да го потвърди. Само чакай и гледай.

Измина половин час, през който си разменихме само няколко думи. Когато умората ни налегна, Макдън започна да ми описва някои от идеите си. Имаше си теории и за самата Сирена.

— Един ден преди много години някакъв човек си вървял, спрял сред шума на океана на един студен мрачен бряг и казал, „Трябва ни глас, който да вика през водата и да предупреждава корабите; аз ще направя такъв глас. Ще направя глас като всичкото време и цялата мъгла, съществувала някога; ще направя глас като празно легло до теб през нощта, като пуста къща, когато отваряш вратата, като дърветата през есента, с окапали листа. Глас като писъка на отлитащите на юг птици, като ноемврийския вятър и рева на морето край твърдия студен бряг. Ще го направя тъй самотен, че никой да не го пропусне. Хората ще го чуват и душите им ще плачат, домашните огнища ще им се виждат по-топли и всички в далечните градчета ще се радват, че са си у дома. Ще създам този звук и апарат, ще го нарекат Сирената и който я чуе, ще познае тъгата на вечността и краткостта на живота“.

Сирената изрева.

— Измислих историята, за да се опитам да обясня защо това нещо идва всяка година при фара — тихо каза Макдън. — Мисля, че Сирената го зове и то идва...

— Но...

— Шшшт! — прекъсна ме Макдън. — Ето там! — И кимна към Дълбините.

Нещо плуваше към кулата на фара.

Както казах, нощта бе студена; във високата кула бе студено, светлината светваше и угасваше, а Сирената ревеше и зовеше през гъстата мъгла. Не можеше да се види надалеч и не можеше да се види ясно, но дълбокото море се движеше към тъмната земя, гладко и спокойно, с цвета на сива кал, и ние двамата бяхме сами във високата кула. И ето, отначало далеч, се видя вълничка, последвана от вълна, надигане, мехур, мъничко пяна. А след това от студената повърхност се показа глава — голяма тъмна глава с огромни очи, а след нея — шия. А после... не тяло, а още и още шия! Главата се издигна на цели четиридесет стъпки над водата върху прекрасната стройна тъмна шия. Едва тогава от дълбините се показа тялото, подобно на мъничък остров

от черни корали, миди и раковини. Плясна опашка. Доколкото можех да преценя, чудовището бе дълго деветдесет-сто стъпки от главата до върха на опашката.

Не зная какво казах. Но казах нещо.

— Спокойно, момче, спокойно — прошепна Макдън.

— Но това е невъзможно!

— Не, Джони, *ние* сме невъзможни. *То* е същото, каквото е било и преди десет милиона години. *То* не се е променило. А *ние* и сушата сме се променили и сме станали невъзможни. *Ние!*

Съществуването плуваше бавно и с някакво огромно мрачно великолепие далеч в ледените води. Мъглата ту го скриваше, ту го показваше и за миг заличаваше формата му. Едното от чудовищните очи улови, задържа и върна ярката светлина на фара — червена, бяла, червена, бяла, подобно на високо вдигнато кръгло огледало, изпращащо послание с някакъв първобитен шифър. Бе безмълвно като мъглата, през която плуваше.

— Това е някакъв динозавър! — Наведох се надолу, сграбчил здраво перилата.

— Да, от този вид.

— Но те са измрели!

— Не, само са се скрили в Дълбините. Дълбоко, дълбоко долу, в най-дълбоките Дълбини. Е, Джони, нима това не е дума на място? Дълбини. Целият студ, мрак и дълбоки потайности на света са се събрали в тази дума.

— Но защо, защо идва тук?

В следващия миг получих отговора.

Сирената изрева.

И чудовището отвърна.

През милиони години вода и мъгла се разнесе вик. Вик тъй изтерзан и самотен, че цялото ми тяло се разтресе. Чудовището извика към кулата. Сирената изрева. Чудовището отново извика. Сирената изрева. Чудовището отвори огромната си зъбата уста и излезлият от нея глас бе като гласът на самата Сирена. Самотен, необятен и далечен. Гласът на изолация, на невидяно море, на студена нощ, на раздяла...

— Сега разбираш ли защо идва тук? — прошепна Макдън.

Кимнах.

— Цяла година горкото чудовище лежи някъде далеч, на хиляди мили в морето, незнайно колко дълбоко, и чака да му дойде времето. Сигурно е на милион години. Помисли си само, милион години чакане. Ти би ли могъл да чакаш толкова? Може би е последното от своя вид. Струва ми се, че е така. Както и да е, ето че преди пет години тук идват хора и построяват този фар. Монтират Сирената и я пускат отново и отново към мястото, където си потънал в сън и спомени за свят, в който има хиляди като теб, а сега си сам, съвсем сам в един чужд за теб свят. Свят, в който трябва да се криеш. А гласът на Сирената идва и си отива, идва и си отива, и ти се надигаш от тинестото дъно на Дълбините, очите ти се отварят като лещи на огромни обективи и тръгваш — бавно, бавно, защото си помъкнал целия океан на раменете си. А Сирената звучи през хиляди мили вода, слаб и познат глас, и пещта в теб лумва, и започваш бавно, бавно да се издигаш. Храниш се с купища треска и бодливка, с реки от медузи, издигаш се бавно през есенните месеци, през септември, когато започват мъглите, през октомври, когато мъглите се сгъстяват и Сирената продължава да те вика. И в края на ноември, след като си свиквал с налягането ден след ден, след като си се издигал с няколко стъпки на час, вече си близо до повърхността и все още си жив. Трябва да си бавен: излезеш ли изведнъж, ще се пръснеш. Така че ти трябва три месеца да излезеш, а после дни, за да преплуваш студените води до фара. И ето те тук, тук в нощта, Джони, най-голямото чудовище на всички времена. И фарът те вика, дългата му шия се подава от водата като твоята, и тялото му е като твоето тяло, и най-важното — гласът е като твоя глас. Сега разбираш ли, Джони, разбираш ли?

Сирената изрева.

Чудовището отговори.

Разбирах го, разбирах всичко — милионите години самотно очакване на някой, който никога не ще се завърне. Милионите години самота на дъното на морето, безумието на времето там, когато небесата са се изчистили от летящи гущери, блатата във вътрешността са пресъхнали, гигантските ленивци и саблезъбите тигри са имали своите епохи и са потънали в асфалтовите езера, а хората са тичали по хълмовете като бели мравки.

Сирената изрева.

— Миналата година обикаляше и обикаляше цяла нощ — каза Макдън. — Не идваше много наблизно, сякаш беше объркано. Или може би уплашено. И малко ядосано, след като е изминало целия този път. А на следващия ден най-ненадейно мъглата се вдигна, грейна слънце и небето стана синьо като картина. И чудовището се махна от горещината и тишината и не се върна повече. Сигурно цяла година е премисляло станалото оттук и оттам.

Сега чудовището бе само на стотина метра и със Сирената си крещяха един на друг. На светлините на фара очите му бяха огън и лед, огън и лед.

— Това е животът — каза Макдън. — Някой винаги очаква някого, който пък никога не се прибира. Винаги някой обича нещо повече, отколкото нещото обича него. И накрая ти се иска да унищожиш нещото, каквото и да е то, само и само да не те наранява повече.

Чудовището се втурна към фара.

Сирената изрева.

— Да видим какво ще стане — каза Макдън.

Изключи Сирената.

Последвалата минута тишина бе тъй напрегната, че чувахме биенето на сърцата си в остъклената част на кулата и бавното, мазно въртене на фара.

Чудовището спря, замръзна на място. Огромните му очи-фенери примигнаха. Устата му зейна. Чу се тътен като от изригващ вулкан. То завъртя глава насам-натам, сякаш търсеше звуците, сега потънали някъде в мъглата. Взря се във фара. Изтътна отново. После очите му пламнаха. Надигна се, разбивайки водата, и се втурна към кулата. В очите му гореше ярост и мъка.

— Макдън! — викнах. — Включи Сирената!

Макдън затърси пипнешком копчето, но докато го натискаше, чудовището отново се изправи. Зърнах за миг гигантските лапи, блестящата люспеста кожа в ципите между подобните на пръсти израстъци, посягащи към кулата. Огромното око от дясната страна на измъчената глава светеше пред мен като котел, в който можеш да паднеш с писъци. Кулата се разтърси. Сирената изрева; чудовището също изрева. Сграбчи кулата, захапа стъклото и то се пръсна върху нас.

Макдън ме сграбчи за ръката.

— Надолу!

Кулата се разлюля, трепна и започна да поддава. Сирената и чудовището ревяха. Запрепъвахме се и едва не се изтъркаляхме надолу по стълбите.

— Бързо!

Стигнахме долу точно когато кулата започна да се срутва отгоре ни. Скрихме се под стълбите в малкото каменно мазе. Последваха хиляди разтърсвания от дъжда камъни; Сирената внезапно млъкна. Чудовището се хвърли върху кулата. Тя падна. Дватамата с Макдън клечахме, вкопчени един в друг, докато светът ни се сриваше.

После всичко приключи, остана единствено мракът и плясъкът на морето върху голите камъни.

Това и другият звук.

— Слушай — тихо рече Макдън. — Слушай.

Зачакахме. И тогава започнах да го чувам. Отначало мощно всмукване на въздух, после риданието, смущението, самотата на огромното чудовище, свило се върху камъните отгоре ни, така че противната воня на тялото му изпълваше въздуха на мазето. Съществуващото изпъшка и изплака. Кулата я нямаше. Светлината я нямаше. Онова, което го бе призовавало през милиони години, го нямаше. И чудовището отваряше уста и надаваше мощни резове. Ревовите на Сирената, отново и отново. И сигурно корабите далеч в морето, които не можеха да видят светлината на фара или каквото и да било друго, са си мислили — ето го самотния глас, сирената на Самотния залив. Всичко е наред. Заобиколили сме носа.

И така продължи през остатъка от нощта.

Следващия следобед, когато спасителите ни изкопаха от затрупаното ни убежище, жълтото слънце грееше ярко.

— Срути се отгоре ни, цялата — мрачно обясни господин Макдън. — Няколко вълни ни удариха здраво и фарът просто се срути.

Ощипа ме по ръката.

Нямаше нищо за гледане. Океанът бе спокоен, небето — синьо. Единственото странно нещо бе страхотната воня на водорасли от зелената слуз, покриваща падналата кула и крайбрежните скали. Бръмчаха мухи. Пустият океан разбиваше вълни в брега.

На следващата година построиха нов фар, но междуременно си бях намерил работа в малкото градче, а също жена и малка уютна къща, която светеше с жълта светлина в есенните нощи; вратите бяха заключени, а от комина се виеше дим. Мақдън пък стана господар на новия фар, построен по собствените му указания от железобетон. „За всеки случай“, бе обяснил той.

Чудовището?

Никога вече не се появи.

— Изчезна — каза Мақдън. — Прибрало се е в Дълбините. Научило е, че не можеш да обичаш прекалено силно на този свят. Върнало се е в най-дълбоките Дълбини, за да чака още милион години. Горкото! Чака ли, чака, докато човекът идва и си отива от тази жалка мъничка планета. Чака и чака.

Седнах в колата си и се послушах. Не можех да видя нито фара, нито светлината му от Самотния залив. Чувах единствено Сирената, Сирената, Сирената. Като зова на чудовището.

Седях и ми се искаше да можех да кажа нещо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.